



سید کاظم سجادی پور
تحلیلگر مسائل بین الملل

از زمانی که همه تحلیل‌گران سیاسی در سراسر دنیا، مشغول بررسی زلزله سیاسی در دمشق هستند، در کنگره آمریکا نبرد سنگینی در مورد بودجه آمریکا در سال آینده در جریان بود که یکی از کنشگران اصلی این کارزار، ایلان ماسک، سرمایه‌دار معاصر و هم‌پیمان ترامپ است. در حالی که همه از دیدار هیات دیپلماتیک ایالات متحده با جولانی، رهبر تحریرشام مشغول هضم چگونگی پیوند «ارزش‌های آمریکایی» و «منفعت استراتژیک آمریکا»، در دیدار هیات‌های بلند پایه با مردی که آمریکا برای سر او، دو میلیون دلار جایزه تعیین کرده بودند، ایلان ماسک، اعضای کنگره آمریکا را به سختی تهدید کرد و به آنها اخطار داد که نباید لایحه پیشنهادی دولت بایدن را مورد تصویب قرار دهند. تهدید و کنشگری ماسک به گونه‌ای بود که برخی از رسانه‌های آمریکائی، از او به عنوان رئیس جمهوری پشت پرده و واقعی آمریکا یاد کردند. تنش سنگینی در درون حزب جمهوریخواه هم پیش آمد. این ماجرا را چگونه می‌توان مورد تجزیه و تحلیل قرار داد، در پاسخ باید اولاد در سطح خرد مقداری ماجرای بودجه را شکافت. ثانیاً در سطح کلان و گسترده‌تری، برآمدن سرمایه‌داران جدید را که مظهر پدیده کاپتالیسم دیجیتال نامید و مورد توجه قرار داد و ثالثاً چشم‌انداز سیاسی این پدیده را مورد مذاقه قرار داد. ماجرا از این قرار است که کنگره آمریکا براساس مفاد قانون اساسی این کشور، مسئولیت تصویب بودجه را به عهده دارد. بودجه سالانه آمریکا رقمی فراتر از ۶ تریلیون دلار است. لایحه بودجه، به صورت توافق دو حزبی تهیه شده و به مجلس ارائه شد. منظور از توافق دو حزبی آن است که اعضای دو حزب دموکرات و جمهوریخواه، هر مذاکرات قبلی، در داد و ستد‌های خود، به آن بودجه مخالفت کرده بودند و لذا تصویب آن ساده به نظر می‌رسید، اما در این میان ایلان ماسک، به وسط این ماجرا پرید و در ظرف مدت کوتاهی با زدن بیش از ۱۴۰ توییت، با به پیش کشیدن مسأله سقف بدهکاری دولت در بودجه، با مخالفت با لایحه بودجه پرداخت. ورود ماسک، حمایت بلافاصله ترامپ از او را به همراه داشت. ترامپ تا بدینجا پیش رفت که گفت اگر جانسون، رهبر مجلس نمایندگان، خواهان ابقای خود در این سمت در دوره جدید است باید با این لایحه مخالفت کند. آنچه در این میان جلب نظر کرد، حمله سنگین و کم‌سابقه با ایلان ماسک توسط محافل سیاسی لیبرال آمریکا بود. از او به عنوان رئیس جمهور سایه نام بردند و مذاخله او در این روند قانون‌گذاری را بدعت شگفتی‌آور قلمداد کردند. نهایتاً دوباره در یک داد و ستد بین دو حزب، و با حذف بخش‌هایی از تبصره‌های بودجه، در آوریل لحظات جمعه ۲۰ دسامبر (۳۰ آذرماه)، چالش مدیریت شد. و پرونده بسته شدن دولت به خاطر بودجه، بسته شد و البته در این ماجرا روشن شد که ایلان ماسک در دولت ترامپ، فراتر از یک عضو ساده خواهد بود و این به پریشی جدی‌تری منتهی می‌شود که چگونه ایلان ماسک، در سیاست آمریکا، به اصطلاح سبز شد و سر برآورد. برآمدن ایلان ماسک به دگرگونی و یوپاتی قابل ملاحظه‌ای در نظام سرمایه‌داری آمریکا بر می‌گردد که اصطلاحاً آن را با عنوان کاپیتالیسم دیجیتال نام برده می‌شود. همان‌گونه که کتاب کاپیتالیسم دیجیتال؛ شبکه‌سازی نظام ما در در جهانی، روشن می‌کند، اینترنت در ابتدا برای مقاصد نظامی و دولتی و سپس برای اهداف آموزشی، تحول را شد، اما این پدیده، فراتر رفته و حوزه‌های نوینی از اقتصاد را گشود و به پیدایش نهادها و کمپانی‌هایی انجامید که با بهره‌گیری از فضای دیجیتال و البته سیاست‌های نئولیبرالی، ثروت اندوزی کردند. ایلان ماسک محصول این تحول است. او که متولد آفریقای جنوبی بود و بعد از سال‌ها اقامت در کانادا حدود دو دهه است که تابعیت آمریکائی یافته، از دل سرمایه‌داری دیجیتال برآمد و امروز با ۴۵۸ میلیارد دلار سرمایه‌ثروتمندترین فرد دنیا محسوب می‌شود. جالب آنکه ترامپ که خود از ثروتمندترین اشخاص موجود در جهان است، حدود ۶ میلیارد دلار سرمایه‌دار، ورود ایلان ماسک به سیاست آمریکا، با شخص و پدیده ترامپ پیوند خورده است. او بیش از صد میلیون دلار به اردوگاه انتخاباتی ترامپ کمک کرد و یکی از مؤثرترین افراد در پیروزی او در دور دوم بود. ترامپ او را به سمت یک وزیرخانه جدیدالتأسیس منصوب کرده است. هدف این نهاد جدید کاهش هزینه‌ها است و افزایش کارایی است. ترامپ و ماسک در پی نوعی انقلاب اداری در نظام حکومتی و مدیریت دولتی آمریکا می‌باشند. بن‌مایه فکری این انقلاب، کاهش نقش دولت و مقررات زدایی و در نتیجه آن افزایش ثروت و قدرت کمپانی‌های خاص خواهد بود، اما آنچه که ترامپ و ماسک در نظر دارند، راه ساده‌ای نیست. همان‌گونه که در جریان تصویب بودجه هم روشن شد، تنش و برخورد با این روش‌ها حتی در درون حزب جمهوریخواه هم برجسته خواهد شد. در جریان توافق و سازش نهائی مربوط به بودجه، بیش از سی و پنج نفر از اعضای جمهوریخواه کنگره، به سبب از دستور ترامپ، در ایستادن و مقابله با لایحه بودجه، گوش ندادند و همان‌گونه که اشارت رفت، حملات سنگین و قابل ملاحظه‌ای در ماسک شد. این تنش پیشینی، یعنی قبل از راه‌افتادن دور دوم ترامپ، ادامه خواهد یافت. تکیه پیش از حد ترامپ، به ثروتمندان، با واکنش روبه‌رو خواهد شد. هرچه سخنان سنדרز، سناتور ایالات رومون، نوعاً چپ‌گرایانه قلمداد می‌شود، ولی اخطارهای او برای بخشی از جامعه آمریکا، جدی است. او آمارى از افزایش حجم ثروت، کمپانی‌های بزرگ، در صورت اجرای سیاست‌های مورد علاقه ترامپ و ماسک ارائه داد که شگفت‌انگیز است و تقریباً در همه حوزه‌های اقتصادی، به طور متوسط چهار میلیارد دلار ثروت کمپانی‌ها، افزایش خواهد یافت و نابرابری عمیق‌تر می‌شود. سیاست در گوشه و کنار این بار نیازمند تعادل است سیاست‌های ترامپ و ماسک در عصر کاپیتالیسم دیجیتال، تعادل را و تنش‌آفرین است.

محمد خوش‌چهره در گفت‌وگو با «آرمان‌ملی»:

اقتصاد ایران

در لبه پرتگاه قرار گرفته است



دوستان ارزشی به همه چیز توجه دارند غیر از

ارزش پول ملی

سه شنبه
۱۳۰۳/۱۰/۱۱

سال پنجم
شماره ۲۰۱۰

armanmeli.ir



هشدار می‌دهم و معتقد هنوز هم اقتصادی که در سراسریشی قرار گرفته را می‌توان به شرایط قابل قبول بازگرداند. «جملات ذکر شده اظهارات دکتر محمد خوش‌چهره استاد تمام اقتصاد دانشگاه تهران و نماینده پیشین مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با «آرمان‌ملی» است. خوش‌چهره در این گفت‌وگو با اشاره به چالش‌های اقتصادی کشور نسبت به غفلت‌ها و جهالت‌های اقتصادی هشدار می‌دهد که ماحصل این گفت‌وگو را در ادامه می‌خوانید.

آرمان‌ملی - احسان انصاری: «آشفته‌بازاری که امروز در اقتصاد کشور وجود دارد بسیار نگران‌کننده است و باید جدی گرفته شود. اگر شرایط به سمتی حرکت کند که چالش‌های موجود در کشور به هم نزدیک شود، نسبت به مدیریت چنین بحرانی خوشبین‌نیستم و معتقدم شرایط به سمتی حرکت خواهد کرد که دیگر نمی‌توان به راحتی آن را کنترل کرد. بنده حتی لازم می‌دانم یک نشست مطبوعاتی برگزار کنیم تا به جوانب مختلف چالش‌هایی که امروز در کشور وجود دارد پاسخ بدهم. من به صراحت نسبت به وضعیت موجود

اقتصاد کشور با وضعیت پیچیده‌ای مواجه است. به همین دلیل نیز باید به عوامل مختلفی که در این زمینه نقش دارد توجه کرد. همه دولت‌هایی که به خصوص پس از دوران سازندگی روی کار آمده‌اند دنبال برقراری عدالت بودند با این وجود شیوه‌ها و رویکردی در پیش گرفتند که نتیجه آن برخلاف چیزی شد که عنوان می‌کردند. این اتفاق در نهایت به دو قطبی شدن جامعه منجر شد. امروز می‌بینیم که جامعه با وضعیت دو قطبی مواجه شده، یک طرف فقرا قرار دارند که روزه‌روز بیشتر با فقر درگیر هستند و در سوی دیگر اغنیای قرار دارند که همچنان به ثروت آنها افزوده می‌شود. آنچه در این زمینه حائز اهمیت است و باید مورد توجه جدی قرار گیرد، کاهش ارزش پول ملی است. این در حالی است که دوستانی که مدعی ارزش‌ها هستند، به همه چیز فکر می‌کنند غیر از کاهش ارزش پول ملی. اقتصاد ایران بین دو لبه قیچی نظام سلطه و غفلت، بی‌توجهی و گاهی حتی جهالت گرفتار شده است. نکته دیگری که وجود دارد این است که تصمیم‌گیری‌هایی که در زمینه نرخ ارز در روزهای اخیر صورت گرفته که همراه با چند نرخ‌شدن بازار ارز است، سبب ایجاد رانت خواهد شد. البته من تنها چالش‌ها را در زمینه اقتصادی نمی‌بینم و معتقدم در زمینه‌های فرهنگی و اجتماعی نیز با چالش مواجه هستیم. در مدیریت استراتژیک هنگامی که یک جامعه در زمینه‌های مختلف با چالش مواجه شده و چالش‌ها به هم نزدیک می‌شود، شرایط به سمت بحران حرکت می‌کند و من نسبت به این وضعیت هشدار جدی می‌دهم.

◀ در حالی که جامعه ایران از نظر داخلی و خارجی با تحول ناگهانی مواجه نشده، چرا ناگهان نرخ ارز و طلا با افزایش کم‌سابقه‌ای مواجه شده است؟

اقتصاد کشور با وضعیت پیچیده‌ای مواجه است. به همین دلیل نیز باید به عوامل مختلفی که در این زمینه نقش دارد توجه کرد. همه دولت‌هایی که به خصوص پس از دوران سازندگی روی کار آمده‌اند دنبال برقراری عدالت بودند با این وجود شیوه‌ها و رویکردی در پیش گرفتند که نتیجه آن برخلاف چیزی شد که عنوان می‌کردند. این اتفاق در نهایت به دو قطبی شدن جامعه منجر شد. امروز می‌بینیم که جامعه با وضعیت دو قطبی مواجه شده، یک طرف فقرا قرار دارند که روزه‌روز بیشتر با فقر درگیر هستند و در سوی دیگر اغنیای قرار دارند که همچنان به ثروت آنها افزوده می‌شود. آنچه در این زمینه حائز اهمیت است و باید مورد توجه جدی قرار گیرد، کاهش ارزش پول ملی است. این در حالی است که دوستانی که مدعی ارزش‌ها هستند، به همه چیز فکر می‌کنند غیر از کاهش ارزش پول ملی. اقتصاد ایران بین دو لبه قیچی نظام سلطه و غفلت، بی‌توجهی و گاهی حتی جهالت گرفتار شده است. نکته دیگری که وجود دارد این است که تصمیم‌گیری‌هایی که در زمینه نرخ ارز در روزهای اخیر صورت گرفته که همراه با چند نرخ‌شدن بازار ارز است، سبب ایجاد رانت خواهد شد. البته من تنها چالش‌ها را در زمینه اقتصادی نمی‌بینم و معتقدم در زمینه‌های فرهنگی و اجتماعی نیز با چالش مواجه هستیم. در مدیریت استراتژیک هنگامی که یک جامعه در زمینه‌های مختلف با چالش مواجه شده و چالش‌ها به هم نزدیک می‌شود، شرایط به سمت بحران حرکت می‌کند و من نسبت به این وضعیت هشدار جدی می‌دهم.

◀ دوباره جهالت، بی‌توجهی و غفلت در مدیریت اقتصاد صحبت می‌کنید. منظور شما چه نوع غفلت و جهالتی است و توسط چه کسانی رخ می‌دهد؟

هنگامی که فردی تصادف می‌کند اولین چیزی که گروه‌های امدادی باید به آن توجه کنند این است که آیا این فرد علائم حیاتی دارد و یا خیر. این در حالی است که دولت‌ها در ایران هنگامی که با چنین فردی که همان اقتصاد کشور باشد مواجه می‌شوند، به جای اینکه به علائم حیاتی آن توجه کنند تلاش می‌کنند زخم‌هایی که به آن وارد شده را پانسمان کنند. سوال این است که در شرایطی که هنوز وضعیت حیاتی بیمار مشخص نیست چرا باید زخم‌های آن را پانسمان کرد؟ این وضعیت درباره اقتصاد ایران وجود دارد و دولت‌ها به جای اینکه

در حالی که بسیاری از بانک‌ها ورشکسته هستند، تلاش می‌کنند با ارز و سوداگری زمین، ورشکستگی خود را جبران کنند و در این زمینه ضعف نظارت و مدیریت مشهود است

به جای اینکه نرخ ارز در واردات و صادرات مشخص شود، شرایطی به وجود آمده که افراد مختلف تلاش می‌کنند با خرید ارز دغدغه‌های اقتصادی خود را مرتفع کنند

به صورت ریشه‌ای به موضوع نگاه کنند بیشتر به امور روزمره پرداخته‌اند. در شرایط کنونی نیز دولت باید بین بخش‌های مختلف اقتصادی تعادل ایجاد کرده و پس از آنکه وضعیت اقتصادی به ثبات نسبی رسید، دنبال نرخ ارز برود.

در واقع دولت باید تصمیم‌هایی بگیرد که اقتصاد ایران در بلندمدت در وضعیت ثبات قرار بگیرد و پس از آن مشخص شود که قیمت واقعی ارز چقدر است. پرسش مهم این است که در وضعیتی که اقتصاد کشور در سراسریشی قرار گرفته و ثبات ندارد چگونه می‌توان قیمت ارز را به صورت لحظه‌ای تعیین کرد؟ امروز بازار ارز در مسیر واقعی خودش قرار ندارد. در واقع به جای اینکه نرخ ارز در واردات و صادرات مشخص شود، شرایطی به وجود آمده که افراد مختلف تلاش می‌کنند با خرید ارز دغدغه‌های اقتصادی خود را مرتفع کنند. کاهش ارزش پول ملی مانند سبب زمینی داغی است که به محض اینکه کسی آن را برمی‌دارد برای اینکه دستش نسوزد آن را پرتاب می‌کند. این در حالی است که در سال‌های اخیر میزان عرضه نیز کاهش پیدا کرده است.

◀ آیا دولت از این شرایط درک روشنی ندارد؟

بخش زیادی از مدیریت تقاضا به رویکرد بانک‌ها باز می‌گردد که به اعتقاد من، برخلاف منافع ملی است. در حالی که بسیاری از بانک‌ها ورشکسته هستند، تلاش می‌کنند با ارز و سوداگری زمین، ورشکستگی خود را جبران کنند و در این زمینه ضعف نظارت و مدیریت مشهود است. در سوی دیگر و در زمینه مسکن، مسئولیت بر عهده شهرداری‌هاست و در عین حال شاهد غفلت مجلس در این زمینه هستیم که اگر مجلس نظارت درستی داشت بسیاری از اتفاقات را شاهد نبودیم. شرایط به شکلی شده که مستأجرها روزه‌روز در وضعیت سخت‌تری قرار می‌گیرند و با چالش‌های جدی در زندگی مواجه می‌شوند. من هشدار می‌دهم و معتقدم عده‌ای اقتصاد جمهوری اسلامی را به سمت پرتگاه حرکت می‌دهند. پرتگاهی که در حال نزدیک شدن به آن هستیم. این در حالی است که نظام مامداری ما در زمینه تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری با چالش‌ها و تناقض‌های جدی مواجه شده است. در نتیجه چنین وضعیتی است که فشارهای کمرشکن توری به مردم وارد می‌شود و که به ضعف و تحقیر مردم منجر خواهد شد. امروز جامعه دو قطبی شده، از یک طرف فقرا روزه‌روز فقیرتر می‌شوند و از سوی دیگر ثروتمندان به ثروت خود اضافه می‌کنند. کسانی که نهج البلاغه حضرت علی (ع)

حسین کنعانی مقدم:

در مثلث شوم ایجاد یأس، اختلاف و آشوب، گرفتار نشویم

بعدی در مسائل اقتصادی این است که یکی از مبانی اقتصاد وجود کاهش و افزایش قیمت‌ها و یا به عبارتی نوسانات قیمت‌هاست که می‌تواند انگیزه‌ای برای تجارت و فعالیت‌های اقتصادی باشد. به نظر من، صحبت از ثبات کامل قیمت‌ها کار اشتباهی است. اگر به هند نگاه کنیم، وقتی گاندی استعمار انگلیس را شکست داد و برای تأمین بانک مرکزی خود درخواست کرد مردم، به‌ویژه زنان هندی، طلاهای خود را به بانک بیاورند، این اقدام به پشتوانه آن، قدرت اقتصادی هند را

اعتقاد دارد باید به این نکته توجه داشته باشند که حضرت علی (ع) به صراحت می‌فرماید: «جامعه‌ای که دره‌های عمیقی بین ثروت و فقر در آن ایجاد می‌شود، محکوم به زوال است.» امروز ما شاهد سیاست‌گذاری‌ها ناپخته ارزی و پولی در کشور هستیم. اگرچه برخی از روسای جمهور که من از نزدیک آنها را می‌شناسم اهداف آرمانی دارند و هدفی جز خدمت نداشته‌اند، اما خروجی کار آن چیزی نیست که تصور می‌کرده‌اند. اغلب روسای جمهور مسلط به امور نیستند و به صورت خوشبینانه به مسائل نگاه می‌کنند. از سوی دیگر به نظر می‌رسد درکی از شیطنت‌های نظام سلطه در این زمینه وجود ندارد. سال‌ها در جلسات تدریس و سخنرانی‌ها عنوان شده است که پروسه کاهش ارزش پول ملی مانند وضعیت قورباغه در آب گرم است. زمانی که آن را در آب جوش قرار می‌دهیم به سرعت واکنش نشان داده و از ظرف خارج می‌شود، اما هنگامی که کم‌کم درجه حرارت آب را افزایش دهیم متوجه تغییر دما نمی‌شود و در یک وضعیت خنثی عمل می‌کند که در نهایت به آب‌پز شدن و مرگ او منجر می‌شود.

◀ بازار ارز و طلا به چه سمتی حرکت خواهد کرد؟ آیا با توجه به شرایط موجود قدرت مدیریت این وضعیت مشاهده می‌شود یا اینکه نرخ ارز همچنان افزایش پیدا می‌کند و آثار تورمی بیشتری در جامعه ایجاد خواهد کرد؟

نرخ ارز در سال‌های اخیر به صورت پلکانی عمل کرده است. وضعیت به شکلی است که نرخ ارز برای مدتی ۲۰ تا ۴۰ درصد افزایش پیدا می‌کند و پس از آن در یک پله باقی می‌ماند. پس از مدتی دوباره با افزایش ۲۰ تا ۳۰ درصدی مواجه می‌شود و دوباره در یک پله باقی می‌ماند. این در حالی است که در سال‌های اخیر میزان عرضه نیز کاهش پیدا کرده است.

باید با مدیریت و کنترل منطقی تقاضا، ارز در کارکرد‌های خودش قرار بگیرد. آشفته‌بازاری که امروز در اقتصاد کشور وجود دارد بسیار نگران‌کننده است و باید جدی گرفته شود. اگر شرایط به سمتی حرکت کند که چالش‌های موجود در کشور به هم نزدیک شود، نسبت به مدیریت چنین بحرانی خوشبین‌نیستم و معتقدم شرایط به سمتی حرکت خواهد کرد که دیگر نمی‌توان به راحتی آن را کنترل کرد. بنده حتی لازم می‌دانم یک نشست مطبوعاتی برگزار کنیم و به جوانب مختلف چالش‌های جدی که امروز در کشور وجود دارد پاسخ بدهم. من به صراحت نسبت به وضعیت موجود هشدار می‌دهم و معتقدم هنوز هم اقتصادی را که در سراسریشی قرار گرفته، می‌توان به شرایط قابل قبول بازگرداند.

اگرچه برخی از روسای جمهور که من از نزدیک آنها را می‌شناسم اهداف آرمانی دارند و هدفی جز خدمت نداشته‌اند، اما خروجی کار آن چیزی نیست که تصور می‌کرده‌اند

آن اعتماد پیدا کنند. در گذشته، ما بحث می‌کردیم که بانک‌ها باید پس‌اندازهای ارزی را ارائه دهند و به آن‌ها سود پرداخت کنند، همان‌طور که به پس‌اندازهای ریالی سود می‌دهند. این می‌تواند انگیزه‌ای باشد تا افراد سرمایه‌های خود را به بانک‌ها بیاورند، به شرطی که پس از مدتی اعلام نکنند که اگر خواستید پول‌ها را از بانک بردارید به نرخ دولتی و ریال تبدیل می‌کنیم؛ چرا که این نوع اقدامات موجب از دست رفتن اعتماد مردم می‌شود، مانند آنچه در بورس اتفاق افتاد. وی گفت: ما باید مراقب باشیم که در دام مثلث شومی که رهبر انقلاب هم به اشاره کرده‌اند و شامل ایجاد یأس و ناامیدی، ایجاد اختلاف و تشمت و در نهایت بلوا و آشوب است، گرفتار نشویم.

رمزگشایی از پیام ظریف

ابتکار عمل ایران برای خنثی‌سازی طرح عادی‌سازی اسرائیل و اعراب

پیشنهاد محمدجواد ظریف، معاون رئیس‌جمهور ایران در باب تعریف پلنترم منطقه‌ای جدید به نام انجمن‌گفت‌وگوهای مسلمانان غرب آسیا شایسته بررسی دقیق است. کاسپین پست مدعی شد، اهداف و پیام‌های واقعی این پیشنهاد که به عنوان ابتکاری برای ارتقای ثبات در خاورمیانه و تقویت همکاری بین کشورهای منطقه ارائه شد، انگیزه‌های استراتژیک عمیق‌تر تهران را آشکار می‌کند.

◀ ابتکار عمل ظریف

به نظر می‌رسد ابتکار ارائه شده توسط ظریف در هسته خود کمتر در باب تقویت وحدت منطقه‌ای و بیشتر در مورد پرداختن به نفوذ ایران در خاورمیانه متمرکز است. مولفه‌هایی چون تحریم‌های بین‌المللی و تأکید بر مانورهای نظامی و منطقه‌ای، جایگاه ایران را در خاورمیانه افزایش داده است. تهران در طول سال‌ها بر اهداف خود چون افزایش توان موشکی و برنامه هسته‌ای متمرکز بوده است تا بدین طریق بتواند قدرت بازدارندگی خود را افزایش دهد. این در حالی است که ایران هم‌زمان با محور مقاومت، گروه‌هایی مستقر در عراق، سوریه، یمن و لبنان - متحد شده تا باینکه بر شبکه متحدانش قدرت و نفوذش را برجسته سازد. به ادعای این نشریه استراتژی دیرینه ایران محاصره اسرائیل از طریق محور مقاومت است. اما این استراتژی به واسطه تغییر معادلات در خاورمیانه تحت تأثیر قرار گرفته است. به ادعای ناظران، اسرائیل تلاش داشته تا تهدیدها را خنثی کند، از همین‌رو در یکسال اخیر شاهد حملات مدام به مواضع حماس در غزه، پایگاه‌های حزب... در لبنان و سوریه بودیم. در شرایط کنونی نیز اسرائیل عزم خود برای هدف قرار دادن تمامی پایگاه‌های حوثی‌ها جزم کرده است. کاسپین پست در ادامه مدعی شد، طبیعتاً یکی از برجسته‌ترین تحولات اخیر خاورمیانه، ریزش‌های تهران و تل‌آویو بود. به ادعای ناظران دو بازیگر برای نخستین بار از منطقه خاکستری خارج شده و مواضع یکدیگر را هدف قرار دادند. این رسانه با اشاره به مولفه‌های فوق مدعی است، تغییر معادلات خاورمیانه در کنار تحریم‌های اعمال شده بر تهران موجب شد تا پیشنهاد ظریف مبنی بر تعریف انجمن‌گفت‌وگوهای مسلمانان غرب آسیا به عنوان ابتکار عمل تهران جهت بازتعریف نقش و قدرتش در منطقه قلمداد شود. به ادعای کاسپین پست، ایران با قرار گرفتن خود به عنوان قهرمان گفت‌وگو و ثبات، امیدوار است اعتبار و نفوذ خود را افزایش دهد. با این حال، فهرست شرکت‌کنندگان بالقوه در این انجمن شامل کشورهای می‌شود که از قدرت و نفوذ ایران هراس دارند و به شکلی با این کشور درگیر رقابت هستند. علاوه بر این، پیشنهاد ایران در زمانی ارائه می‌شود که نفوذ منطقه‌ای ترکیه در حال افزایش است. تحولات اخیر در سوریه و جغرافیای دیگر موقعیت آنکارا را تقویت کرده و به ادعای ناظران در صورت تداوم می‌تواند برای تهران چالش ساز باشد. ابتکار برگزاری انجمن گفت‌وگوهای مسلمانان غرب آسیا می‌تواند به عنوان یک اقدام متقابل برای مهار نفوذ فراینده ترکیه و محافظت از قدرت ایران تلقی شود.

◀ خنثی‌کردن عادی‌سازی!

علاوه بر این و به ادعای گروهی از ناظران، زمان بندی ارائه چنین ابتکاری ممکن است پاسخی به توافق نامه ابراهیم و عادی‌سازی روابط بین اسرائیل و کشورهای عربی باشد. ایران با تکیه بر چنین ابتکار عملی ممکن است به دنبال ایجاد یک پلنترم جایگزین برای خنثی کردن توافق عادی‌سازی روابط اسرائیل و اعراب باشد. با این حال، سابقه اختلاف‌های حاکم میان ایران و پادشاهی‌های خلیج فارس - قارغ از همین روابط این گروه از کشورها در شرایط کنونی - ممکن است اجزایی شدن چنین ابتکار عملی را تحت تأثیر قرار دهد. در این میان گروهی از ناظران با اشاره به استراتژی تهران در خاورمیانه از جمله تمرکز این کشور بر بی‌رفتارانه هسته‌اش است و همچنین حمایت از اعضای مقاومت بر این باورند که اهرم‌های ایران برای اعراب منطقه به سان تهدیدی بالقوه قلمداد می‌شود. از همین‌رو این گروه پیشنهاد اعتماد این گروه با بازیگران به دست آورد باید راهبرد منطقه‌ای و هسته‌ای‌اش را بازتعریف کند. کاسپین پست ادعا کرد، توافقات جهت عادی‌سازی روابط میان اسرائیل و چندین کشور عربی نیازمند نتایج پادشاهی‌ها برای برقراری رابطه دیپلماتیک با تل‌آویو است. در چنین شرایطی تهران این توان را دارد تا با بازتعریف استراتژی منطقه‌ای خود، تلاش‌های اسرائیل را در این مسیر خنثی کند. هرچند نمی‌توان انکار کرد که اجرایی کردن چنین ایده‌ای بسیار پیچیده است و با چالش‌های زیادی روبه‌رو است. علاوه بر این، ذکر این نکته لازم است که همکاری و توسعه اقتصادی باید بر موضع نظامی اولویت داشته باشد. کشورهای منطقه باید سرمایه‌گذاری در حوزه‌های آموزشی، مراقبت‌های بهداشتی و زیرساخت‌ها را در اولویت قرار دهند. در چنین چارچوبی ابتکاراتی مانند انجمن‌گفت‌وگوهای مسلمانان غرب آسیا برای معنا بخش بودن باید چنین گزاره‌هایی را در اولویت خود تعریف کند. با این همه، به ادعای ناظران، ایران از این طرح برای افزایش توان و نفوذ خود و تغییر موازنه رقابتی منطقه‌ای استفاده می‌کند. به ادعای کاسپین پست، خاورمیانه در شرایط کنونی بر سر دوراهی قرار دارد. در حالی که بعید است پیشنهاد تهران به نهادهای زمینه‌ساز ثبات شود، اما نیاز فوری به گفت‌وگوی منطقه‌ای را نشان می‌دهد.